

Uttalande av Ryska socialistiska rörelsen och ukrainska Sotsialny Ruch: mot den ryska imperialismen

Illustration av Kamshat Nurlanova.

[Från [Links International Journal of Socialist Renewal](#), 7 april 2022. Ursprungligen publicerad på [LeftEast](#). Även publicerat på [International Viewpoint](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist.*]

(Kommentar från *LeftEasts* redaktörer: Sedan kriget inleddes har vänstern brottats med frågan om NATO:s ansvar för det och med kravet på militär hjälp till Ukraina. När vi publicerar detta uttalande, som har skickats till oss från våra kamrater i Ryska socialistiska rörelsen, medger vi att det finns många sprickor i vänstern kring dessa frågor. Även om vi alla håller med om att varje vänster värdig namnet entydigt måste fördöma Rysslands aggression mot Ukraina, har ett antal av *LeftEasts* redaktionskollektiv uttryckt reservationer om uttalandets ståndpunkt om NATO och militär hjälp till Ukraina. Samtidigt inser vi att vänsterns många olika geografiska områden,

* Ryska socialistiska rörelsen är en politisk organisation vars vision är en demokratisk socialism baserad på gemensamt ägande av egendom, politisk frihet och självbestämmande. De menar att bara en massrörelse – av socialister, fackföreningsfolk, feminister, antifascister och miljöaktivister – beväpnad med en klassbaserad solidaritet och jämlikhetssträvande kan göra slut på kapitalets styre i Ryssland. Sotsialny Ruch ("Sociala rörelsen") är en ukrainsk demokratiskt socialistisk vänsterorganisation som kämpar mot kapitalism och främlingsfientlighet. Sociala rörelsen förenar sociala aktivister och facköreningskämpar i kampen för att bygga en bättre värld utan kapitalets, patriarkatets och diskrimineringens diktatur.

konkreta situationer och strategier – huruvida man är i Ukraina drabbad av Putins bomber, i väst där krigslobbyn driver sin egen agenda, eller i det globala Syd där huvudfienden är en annan och västs hyckleri mer iögonfallande – leder till olika perspektiv på dessa två mer kontroversiella punkter. I början av kriget utfärdade *LeftEast* sitt eget uttalande mot kriget,¹ där vi försökte uttrycka vår egen uppfattning. Icke desto mindre är vårt främsta uppdrag att tillhandahålla en plattform för solidaritet med progressiva röster från regionen. I denna anda publicerar vi detta uttalande.)

Även om majoriteten av vänstern har fördömt Rysslands invasion av Ukraina är vänsterns olika delar fortfarande inte eniga. Vi skulle vilja vända oss till de inom vänstern som fortfarande håller fast vid uppfattningen om ”lika goda kålsupare” och betraktar kriget som ett interimperialistiskt krig.

Det är hög tid att vänstern vaknar upp och gör en ”konkret analys av den konkreta situationen” istället för att återupprepa ålderstagna modeller från kalla kriget. Att förbise den ryska imperialismen är ett fruktansvärt misstag för vänstern. Det är Putin och inte NATO som för krig i Ukraina. Det är därför det är absolut nödvändigt att vi byter fokus från väst imperialismen till Putins aggressiva imperialism, som utöver en ekonomisk bas också har en ideologisk och politisk bas.

Den ryska imperialismen består av två beståndsdelar. För det första innehåller den en revisionistisk rysk nationalism. Efter 2012 gick Putin och hans etablissemang från en medborgerlig syn på nationen (*rossijskij*, ”förknippad med Ryssland”) till en uteslutande, etniskt grundad syn på ryskhet (*rusiskij*, ”etniskt/kulturellt rysk”). Hans aggressioner 2014 och 2022 rättfärdigades med att ”ursprungligen” rysk mark skulle återtas. Dessutom återupplivar denna syn på (etnisk) ”ryskhet” 1800-talets majestätiska uppfattning av den ryska nationen, som inskränker de ukrainska och belarusiska identiteterna till regionala identiteter. Enligt denna uppfattning är ryssar, belarusier och ukrainare ett enda folk. Att använda denna syn i den officiella retoriken är samma sak som att förneka att ett självständigt Ukraina har status som stat. Det är därför vi inte med någon större säkerhet kan säga att Putin bara vill ha ett erkännande av Rysslands överhöghet över Krim och Donetsbäckenet. Putin kanske vill annektera eller underkiva hela Ukraina, ett hot som finns i hans artikel ”Om ryssars och ukrainares historiska enhet” och i hans tal den 21 februari 2021. Slutligen verkar perspektivet på fredssamtal mellan Ukraina och Ryssland ganska osannolikt, eftersom Rysslands förhandlingsgrupp leds av tidigare kulturministern Vladimir Medinskij, en av de mest hängivna anhängarna av ideologin *rusiskij mir* (den etniska ryska världen) – en värld där, tro oss, ingen kommer att vara glad.

Även om Putins aggression är svår att förklara förnuftigt, har de aktuella händelserna ändå visat att det kan vara rimligt att ta den ryska imperialistiska retoriken ordagrant. Den ryska imperialismen drivs av en strävan att förändra den så kallade ”världsordningen”. Således kan Putins krav på att NATO ska dra sig tillbaka från Östeuropa tyda på att Ryssland inte kommer att nöja sig med Ukraina, och att Polen, Lettland, Litauen eller Estland kan vara nästa mål för Putins aggression. Det är mycket naivt att kräva en demilitarisering av Östeuropa, eftersom det i ljuset av de nuvarande omständigheterna bara kommer att lugna Putin och göra de östeuropeiska länderna mer sårbara för Putins angrepp. Diskussionen om NATO:s utvidgning döljer Putins strävan att dela inflytelsesfären i Europa mellan USA och Ryssland. Att vara i Rysslands inflytelsesfär innebär att landet politiskt

¹ Se artikelsamlingen [Ukraina 4 mars 2022](#), på marxistarkiv.se.

underordnas Ryssland och underkastas det ryska kapitalets utvidgning. Fallen Georgien och Ukraina visar att Putin är beredd att använda våld för att påverka de politiska frågorna i länder som han tror vill lämna Rysslands inflytelsesfär. Det är viktigt att förstå att Putin anser, att de i grund och botten enda viktiga aktörerna inom världsordningen är USA och Kina. Han erkänner inga andra länders suveränitet, utan betraktar dem som en satellit till någon av dessa den internationella ordningens aktörer.

Putin och hans etablisseman är mycket cyniska. De utnyttjar NATO:s bombningar av Jugoslavien, USA:s intervention i Afghanistan och invasionen av Irak som täckmantel för bombningar i Ukraina. I detta sammanhang måste vänstern vara konsekvent och säga nej till alla imperialistiska aggressioner i världen. Idag är den imperialistiska angriparen Ryssland, inte NATO, och om Ryssland inte stoppas i Ukraina kommer de definitivt att fortsätta sitt angrepp.

Dessutom får vi inte ha några illusioner om Putins regim. Den är inget alternativ till kapitalismen i väst. Det är en auktoritär, oligarkisk kapitalism. Ojämlikheten i Ryssland har ökat avsevärt under Putins 20 år som ledare. Putin är inte bara fiende till arbetarklassen utan också till all sort demokrati. Att delta i politik och frivilligorganisationer betraktas med misstänksamhet i Ryssland. I allt väsentligt är Putin antikommunist och fiende till allt som vänstern har kämpat för på 1900-talet och fortfarande kämpar för under 2000-talet. Enligt hans världssyn har de starka rätt att misshandla de svaga, rika rätt att exploatera fattiga, och starka män vid makten rätt att ta beslut å sin omyndigförklarade befolknings vägnar. Denna världssyn måste få utstå ett hårt slag i Ukraina. För att det ska kunna ske politiska förändringar i Ryssland måste den ryska armén besegras i Ukraina.

Vi vill behandla ett mycket kontroversiellt krav, det om militär hjälp till Ukraina. Vi inser vilka återverkningar en militarisering får för den progressiva vänsterrörelsen i hela världen, och vi förstår vänsterns motstånd mot NATO:s utvidgning och mot att väst ska intervensera. Men för att få hela bilden behövs fler sammanhang. För det första: trots embargot 2014 försåg NATO-länderna (Frankrike, Tyskland, Italien, Österrike, Bulgarien, Tjeckien, Kroatien, Slovakien och Spanien) Ryssland med vapen. Alltså kommer diskussionen om de vapen som har skickats till regionen hamnar i rätt eller fel händer lite försent. De är redan i fel händer, och om EU-länderna ger vapen till ukrainarna så skulle det bara innebära att de rättade till sina egna tidigare misstag. Dessutom kräver de alternativa säkerhetsgarantier som den ukrainska regeringen har föreslagit att ett antal länder blir inblandade, och dessa garantier kan troligen också bara uppnås med hjälp av deras inblandning. För det andra är, som flera artiklar har betonat, Azovregementet ett problem. Men till skillnad från 2014 spelar inte yttersta högern någon framträdande roll i dagens krig, som har blivit ett folkkrig – och våra kamrater inom den antiauktoritära vänstern i Ukraina, Ryssland och Belarus kämpar gemensamt mot imperialismen. Under de senaste dagarna har det blivit uppenbart att Ryssland försöker kompensera sina misslyckanden på marken med flygangrepp. Luftvärn kommer inte att ge Azov mer makt, men kommer att hjälpa Ukraina att kontrollera sitt territorium och minska de civila dödsfallen även om förhandlingarna misslyckas.

Enligt vår åsikt borde vänstern kräva:

- omedelbart tillbakadragande av alla ryska väpnade styrkor från Ukraina
- nya riktade, personliga sanktioner mot Putin och hans mångmiljonärer. (Det är viktigt att förstå att Putin och hans etablisseman bara bryr sig om sina egna personliga tillgångar. De

är omedvetna om den ryska ekonomins övergripande tillstånd. Vänstern kan utnyttja detta för att avslöja hyckleriet bland de som har stött Putins regim och armé, och till och med nu fortsätter att sälja vapen till Ryssland)

- sanktioner mot rysk olja och gas
- ökat militärt stöd till Ukraina, i synnerhet genom att tillhandahålla luftvärnssystem
- att FN ska upprätta fredsbevarande styrkor från icke NATO-länder för att skydda civila, och även skydda gröna korridorer och kärnkraftverk (Rysslands veto i FN:s Säkerhetsråd kan besegras i Generalförsamlingen).

Vänstern måste också stöda de ukrainska vänsteranhängare som gör motstånd, göra dem synliga, sätta deras röster i centrum och stöda dem ekonomiskt. Vi inser att det är Ukrainas miljontals samhällsberande arbetare och frivilliga humanitära hjälparbetare som möjliggör ett fortsatt motstånd.

Ett antal andra krav – stöd till alla flyktingar i Europa oavsett medborgarskap, att Ukrainas utlandsskuld avskrivs, sanktioner mot ryska oligarker, etc. – accepteras på det hela taget av vänstern, och därför diskuterar vi inte dem här.

Den ryska invasionen av Ukraina ger ett fruktansvärt prejudikat för hur konflikter ska lösas och innebär en risk för kärnvapenkrig. Det är därför vi i vänstern måste föra fram vår egen vision av de internationella relationerna och hur internationell säkerhet ska byggas. Det kan innefatta multilateral nedrustning (som skulle vara bindande för alla kärnvapenmakter) och institutionalisering av de internationella ekonomiska svaren på imperialistiska aggressioner i världen. Att besegra Ryssland militärt borde vara det första steget mot en demokratisering av den globala samhällsordningen och uppbygget av ett internationellt säkerhetssystem. Den internationella vänstern måste bidra till denna sak.